

בית המשפט המחוזי מרכז

11 ינואר 2009

ת"א 5625-08-07
אביעד נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 3344-09-07
עמוסי נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בעמ

ת"צ 1894-10-07
קנדל נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ

לפני כבי השופטת אסתר דודקביץ

בעניין: ת.א. 5625-08-07

המבקש:

יעקב אביעד – עו"ד ג. רון

חמשיבה:

מנורה חברה לביטוח בע"מ – עו"ד י. ארנון

ובעניין ת.א. 3344-09-07

המבקש:

עמוסי רחמים – עו"ד ג. רון

חמשיבה:

הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ – עו"ד מ. אהרנסון

ובעניין ת.א. 1894-10-07

המבקש:

ישראל קנדל – עו"ד ג. רון

חמשיבה:

מגדל חברה לביטוח בע"מ – עו"ד י. ארנון

חלטה

ממצאון הציפור

1.

לפניי שלוש בקשות לאשר תובענות כתובענות ייצוגיות בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו – 2006 (להלן: "חוק תובענות ייצוגיות") בעניין חישוב תגמולי ביטוח בפוליסות לביטוח נכות תאונתית במקרים של נכות חלקית עקב תאונה. עניין התביעות זהה, ובבסיסן

בית המשפט המחוזי מרכז

11 ינואר 2009

ת"א 5625-08-07

אביעד נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 3344-09-07

עמוסי נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 1894-10-07

קנדל נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ

טענה, כי חמשיבות, אשר מנפיקות למבוטחיחן פוליסות לביטוח נכות תאונתית, אינן משלמות לחם את הגמולי הביטוח על-פי מכפלת שיעור הנכות שנקבעה בסכום הביטוח כפי שנקבע בפוליסות, אלא מפעילות חן נוסחה מסוימת, אשר מקטינה את שיעור תגמולי חבטוח באופן משמעותי. כל זאת מבלי שזיכרה של אותה נוסחה בא בפוליסות הנדונות.

2. רקע עובדתי

א. המבקשים, מר יעקב אביעד, מר רחמים עמוסי ומר ישראל קנדל (להלן: "המבקשים") רכשו פוליסות ביטוח חיים הכוללות כיסוי בגין נכות תאונתית. חפוליסות הוצאו ע"י חמשיבות, חברות ביטוח (להלן: "חמשיבות") כדלקמן:
מר יעקב אביעד רכש ביום 01/01/2001 פוליסה לביטוח חיים של מנורה חברה לביטוח בע"מ (להלן: "מנורה").
מר רחמים עמוסי רכש בשנת 1988 ובשנת 2002 פוליסות לביטוח חיים של הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ.
מר ישראל קנדל רכש בשנת 1995 פוליסת לביטוח חיים של חברת הביטוח מעוז, לימים מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "הפוליסות").

ב. בכל אחת מן הפוליסות שהוציאו חמשיבות מופיע בנספח חבטוח בגין נכות תאונתית חסעיף הון במקרה של נכות חלקית בגין אירוע שלא נדון במפורש בפוליסה (איבוד מוחלט של כושר חראיח; איבוד גמור של יכולת חשימוש בשתי חידיים או בשתי הרגליים; מחלת נפש שאינה ניתנת לריפוי או אובדן מלא של איברים מסוימים). וכך קובע חסעיף הרלוונטי בפוליסה שחוציאה מנורה:

"...בכל מקרה של נכות חלקית עקב תאונה, שלא נזכרת בחפירוט שלעיל, או במקרה של איבוד איברים חלקי או מלא - שאינו נולל את הפרדתם האנטומית מגוף חמבוטח - ישולם שיעור מתאים של סכום הביטוח המלא, לפי שיעור הנכות שייקבע על-

בית המשפט המחוזי מרכז

11 ינואר 2009

ת"א 5625-08-07
אביעד נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 3344-09-07
עמוסי נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בעמ

ת"צ 1894-10-07
קנדל נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ

ידי רוסא החברה, בתנאי שאותה נכות היא תמידית... (ההדגשה שלי, א.ד.).

חסעקי מופיע, בשניויים קלים ובלתי רלוונטיים לעניינינו בכל אחת מהפוליסות שהנפיקו שאר המשיבות.

וכך נקבע בפוליסה שהוציאה חברת הפניקס:

"...בכל מקרה של נכות חלקית עקב תאונה שלא נזכרה במירוט שלעיל או במקרה של איבוד איברים - חלקי או מלא - שאינו כולל הפרדתם האנטומית מגוף המבוטח ישולם שיעור מתאים של סכום הביטוח המלא לפי שיעור הנכות שייקבע על ידי רוסא החברה בתנאי שאותה נכות היא תמידית..." (ההדגשה שלי, א.ד.).

וכך נקבע בפוליסה שהוציאה חברת מגדל:

"...בכל מקרה של נכות חלקית ותמידית עקב תאונה של אברים שלא צוינו בלוח הפיצויים שלעיל או במקרה של אבדן מוחלט של אברים שאינו כולל את הפרדתם האנטומית מגוף המבוטח, ישולם שיעור מתאים של סכום הביטוח המלא, לפי שיעור הנכות שיקבע..." (ההדגשה שלי, א.ד.).

ג. איתרע מזלם של המבקשים וכל אחד מהם נפגע בתאונת שבעקבותיה נקבעה לו נכות צמיתה.

ד. המבקשים פנו למשיבות בתביעה לקבל תגמולי ביטוח אולם אז התחוויר להם, כי הסכום שמשולם על-ידי המשיבות הוא תולדה של נוסחה מורכבת שבאה להתאים בין שיעורי הנכות הקבועים בפוליסה לעניין אבדן מלא של איברים שנפגעו לכין שיעורי הנכות הקבועים לגבי אותם איברים בתקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות לנפגעי עבודה), התש"ז - 1956 (לחלן: "תקנות הביטוח הלאומי") והתוצאת

בית המשפט המחוזי מרכז

11 ינואר 2009

ת"א 5625-08-07
אביעד נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 3344-09-07
עמוסי נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בעמ

ת"צ 1894-10-07
קנדל נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ

המשתלמת בסופו של דבר אינה אך מכפלת הנכות שנקבעה למבוטח על-ידי רופא החברה בסכום הביטוח חמלא הנקוב בפוליסה.
כך למשל קבע ד"ר וייס - רופא החברה של מנורה, למר יעקב אביעד, נכות צמיתח בשיעור 20% בגין פגיעה חלקית ברגל שמאל, אך במכתב החברה מיום 18.11.2004 נכתב נזו הלשון:

"...על פי תקנות המוסד לביטוח לאומי אובדן מלא של הרגל מקנה 80% נכות. על פי נספח נכות תאונתית בפוליסה אובדן מלא של הרגל מקנה 40% נכות. למיכך אנו מאשרים את % הנכות היחסי עם"י הנוסחת:
 $10\% = 20\% * 80\% : 40\%$
(נספח ט' לבקשה המתוקנת)

ת. מר אביעד הגיש תביעתו ובקשתו לבית המשפט מחוזי בתל-אביב ביום 21/11/2006, מר עמוסי הגיש תביעתו ובקשתו ביום 19/12/2006 ומר קנדל הגיש תביעתו ובקשתו ביום 22/05/2006. בהמשך אוחד הדיון בכל התביעות והבקשות והתיקים הועברו לבית משפט המחוזי מרכז עם כינונו.

ו. ביום 06/03/2008 - ובחתאם לחסלמת הצדדים בישיבת יום 12/12/2007 - חגיש רק מר אביעד בקשה מתוקנת לאישור התובענה כתובענה ייצוגית בחתאם לחוק תובענות ייצוגיות.

ז. ביום 01/07/2008 חוגשה עמדתו של היועץ המשפטי לממשלה בעניין נושא דיונו.

ח. ביום 28/05/2008 הגיעו הצדדים לחסדר דיוני לפיו אך מר אביעד ומר עמוסי יחקרו על תצהיריהם. הם נחקרו בישיבת יום 18/11/2008 ובהמשך הישיבה סיכמו הצדדים את טיעוניהם בעל-פה.

בית המשפט המחוזי מרכז

11 ינואר 2009

ת"א 5625-08-07

אביעד נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 3344-09-07

עמוסי נ' חפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 1894-10-07

קנדל נ' מגזל חברה לביטוח בע"מ

ט. באותה הישיבה הצהירו המשיבות כי אין במיהן כל טענת התיישנות כנגד התביעות שהגישו המבקשים.

י. לשם השלמת התמונה יצוין, כי ביום 17/05/2006 ניתנה חוות דעתו המפורטת של המפקח על הביטוח במשרד האוצר בסוגיה נושא דיונו, בהתייחס למנורה ובה נאסר על מנורה לעשות שימוש באותה נוסחה והיא חויבה לחשב את תגמולי הביטוח כמכפלה ישירה של אחוזי הנכות שנקבעו למבוטח בסכום הביטוח המלא הקבוע בפוליסה. מנורה הגישה ערעור על הכרעה זו (תיק ע"ש (מחוזי - ת"א) 1277/06). נכון ליום כתיבת החלטה זו, ערעור זה עודנו תלוי ועומד וממתין להכרעה של כבוד השופטת ד' קרת-מאיר בבית המשפט המחוזי בתל-אביב. למעלה מן הצורך יצוין, כי עפ"י הצהרת ב"כ המשיבות מאז ניתנה חוות דעתו של המפקח על הביטוח נהגות כל חברות הביטוח על פיה חרף טענותיהן ולמרות הערעור התלוי ועומד בעניין זה.

3. טענות הצדדים

להלן יובאו בקליפת אגוז עיקרי טענות הצדדים, כפי שפורטו בכתבי בית הדין ובסיכומי הצדדים לפניי בעל-פה:

ואלו טענות המבקשים:

א. זכרה של ההתאמה שעורכות המשיבות בחישוב תגמולי הביטוח לא בא בפוליסות הביטוח ומדובר בחטעיה חן במועד כריתת חוזה הביטוח חן במועד תשלום תגמולי הביטוח. בעשותן כן מפרות המשיבות את חובות הגילוי המוגברות המוטלות עליהן בהיותן חברות ביטוח.

בית המשפט המחוזי מרכז

11 ינואר 2009

ת"א 5625-08-07

אביעד נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 3344-09-07

עמוסי נ' חפניקס הישראלי חברה לביטוח בעמ

ת"צ 1894-10-07

קנדל נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ

- ב. המשיבות הפרו את חובת הגילוי הקבועה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א – 1981 (להלן: "חוק הפיקוח") והתקנות שהוצאו על פיו (תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (צורת הפוליסה ותנאיה), תש"ס-1980 (להלן: "תקנות הפיקוח")) וכן את חובת ההבלטה הקבועה בחן.
- ג. בתי המשפט בערכאות השונות דחו את הפרשנות המוצעת על-ידי המשיבות. מדובר בפרשנות לא סבירה המקפחת את ציבור המבוטחים ושגם המבקשות לא אימצו במקרים שונים.
- ד. המשיבות הפרו את חווי הביטוח, חטעו את המבוטחים, הפרו חובות חקוקות (ובהן חובות האמון והגילוי מכוח חוק הפיקוח ותקנותיו), עשו עושר ולא במשפט וחפרו את חובות האמון המוטלות עליהן כלפי מבוטחיהן.
- ה. עילות התביעה מתאימות להגשת תובענה ייצוגית מכוחו של חוק תובענות ייצוגיות ומדובר בשאלות מהותיות של עובדה ומשפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה. עניינם של חברי הקבוצה ייוצג וינוהל על-ידי המבקש בתום לב ובדרך חולמת.
- ו. חן חמקה על הכיטוח הן היועץ המשפטי לממשלה סבורים כי מדובר בהטעיה.
- ז. לפיכך עתרו המבקשים כדלקמן:
1. לאשר את התובענה כתובענה ייצוגית;
  2. לקבוע כי הקבוצה בשמה חוגשה התובענה הייצוגית תכלול את כל מבוטחי המשיבות הזכאים לפיצוי בגין נכות שנגרמה מתאונה ושהפיצוי שולם לפי שיעור נכות נמוך מזה שנקבע על ידי רופא המשיבות;
  3. לקבוע כי המבקשים יהיו תובעים ייצוגיים וכי בא כוחם יהא בא כוח המייצג;

בית המשפט המחוזי מרכז

11 ינואר 2009

ת"א 5625-08-07
אביעד נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 3344-09-07
עמוסי נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בעמ

ת"צ 1894-10-07
קודל נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ

4. לקבוע כי עילות התובענה הן הפרת סעיפים 38 ו-39 בחוק הפיקוח, הפרת תקנות 2 ו-3 בתקנות הפיקוח, הטעיה לפי סעיף 55 בחוק הפיקוח, עשיית עושר ולא במשפט לפי חוק עשיית עושר ולא במשפט, התשלי"ט – 1979, הפרת הסכם והטעיה לפי דיני החוזים, הפרת החובה לנהוג בתום לב ובדרך מקובלת במשא ומתן ובעת הקיום החוזי לפי סעיפים 12 ו-29 בחוק החוזים (חלק כללי), תשלי"ג – 1973, הפרת חובה הקוקה לפי סעיף 63 בפקודת הנויקין (נוסח חדש) והמרת חובות אמוץ של מבטח כלפי מבוטחיו;
5. לקבוע כי הסעד המבוקש לכל חבר בקבוצת התובעים הוא השלמת הפיצוי המגיע לכל אחד מהתובעים לסכום הביטוח המלא כשהוא מוכפל בשיעור הנכות שנקבעה;
6. לחורות כי ההחלטה בבקשה תפורסם.

נאלו טענות המשיבות:

- ט. בבסיס הפוליסות מונח העיקרון לפיו גובה הפיצוי תלוי בחומרת הנכות. הפסקה הרלוונטית בפוליסה, הדנה בנכות חלקית וקבועה של איבר, קובעת במפורש, כי יש לשלם למבוטח שיעור מתאים של תגמולי הביטוח לפי שיעור הנכות וקביעה זו עומדת ביסוד ההתאמה שביצעו המשיבות.
- י. המבקשים מבלבלים בין שיעור הנכות לבין שיעור תגמולי הביטוח וחסענה כי אחוז הנכות זהה לאותו שיעור שעל המבוטח לקבל מסכום הביטוח היא מיתממת ומובילה לתוצאה אכסורדית, שכן אין לקשור בין שני המושגים.
- יא. מן המפורסמות הוא שהפרקטיקה חרפואית המקובלת היא לבסס את קביעת שיעור הנכות על מבחני הנכות שבתקנות הביטוח הלאומי.

בית המשפט המחוזי מרכז

11 ינואר 2009

ת"א 5625-08-07
אביעד נ' מגדל חברת הביטוח בע"מ

ת"צ 3344-09-07
עמוסי נ' הפניקס הישראלי חברת הביטוח בע"מ

ת"צ 1894-10-07
קנדל נ' מגדל חברת הביטוח בע"מ

- יב. הדרך בה נהגו המשיבות מתיישבת עם החיגיון ואושרה על-ידי בתי המשפט בערכאות השונות.
- יג. אין יסוד לטענת ההטעיה, באשר אין בבקשה פירוט עובדתי הנדרש לביסוס עילת שכזו, שמתייחסת לפעולות שנעשו עובר לכריתת החוזה. הפסקה נושא דיונו ברורח ולכל חיותר מדובר במחלוקת פרשנית.
- יד. הפוליסה אכן אינה מפרשת את החיגוד "שיעור מתאים" וכיצד יבוצע החישוב ועל-כן יש להשלים חסר זה על-פי הדין והחיגיון. בענייננו חל העיקרון לפיו ככל שהנוק קל יותר, הפיצוי יהיה נמוך יותר. על-כן ההתאמה בין הפגיעה החלקית באיבר לבין הנכות (ולא לסכום הביטוח) היא המתבקשת.
- טו. הפרשות המוצעת על ידי המבקשים אינן חגיגיות ומובילה לאכסורד לפיו פגיעות חלקיות באותו איבר עלולות להביא לחיובה של חברת הביטוח בשיעור כזה העולת על התגמולים המשתלמים בגין אבדן מלא של אותו איבר. פרשנות זו אינה מתיישבת עם התכלית האובייקטיבית של חוזה הביטוח, עם תכליתה הכלכלית והביטוחית של הפוליסה ועם המבנה של הפוליסה והחגיגה הפנימי.
- טז. חמבקשים לא הוכיחו קיומו של נזק או קיומו של קשר סיבתי בין החטעיה חנטענת לבין נזק כלשהו והסתמכות בעקבותיו.
- יז. לא קיימת עילה של אי גילוי סייג לחבות. הפסקה נושא דיונו אינה מסייגת או מתנה את החבות ואינה מקטינה אותה. משכך, אין רלוונטיות לחובת ההבלטח.

בית המשפט המחוזי מרכז

11 ינואר 2009

ת"א 5625-08-07
אביעד נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 3344-09-07
עמוסי נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בעמ

ת"צ 1894-10-07
קנדל נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ

- יח. הטענות בדבר הפר חובה חקוקה נטענו בעלמא וללא יסוד. יתר העילות הנטענות נשענות על הפרשנות השגויה של הפוליסה.
- יט. הכרעת המפקח על הביטוח שגויה ויוצרת אבסורד וערער עליה עדיין תלוי ועומד בבית המשפט המחוזי בתל-אביב.
- כ. התובענה אינה מתאימה להתנחל כתובענה ייצוגית שכן הנזקים שנגרמו לכאורה לכל תובע גדולים ושונים זה מזה.
- כא. סיכויי התובענה קלושים ואין בעילות שחועלו במסגרתה שאלות מחותיות של עובדה או משפט חמשתפות לחברי הקבוצה, שכן לכל תובע פוטנציאלי נגרם נזק אינדיבידואלי שמחייב חישוב עצמאי. משכך קיימת דרך בירור אישית העדיפה על פני בירור בדרך של תובענה ייצוגית.

זו בקצירת האומר עמדתו של היועץ המשפטי לממשלה:

- כב. אין במוליסות כל אזכור, רמיזה או גילוי נאות בדבר דרך החישוב הנטענת על-ידי המשיבות או בדבר הנוסחה בה הן עושות שימוש.
- כג. סכום הביטוח המלא הוא מקבילה של גוף האדם השלם ואינו שיעור הפיצוי המלא לאיבר שנפגע. על-כן אין יסוד לטענה, כי את סכום הביטוח יש לחשב על-פי אחוזי חניכות באיבר מסוים. בנוסף, אם תתקבל הפרשנות המוצעת על-ידי המשיבות הרי שאף לא מעם אחת יוכלו המבוטחים להיות זכאים לתשלום תגמולי ביטוח בשווי סכום הביטוח המלא במקרה של מספר נכויות חלקיות.

בית המשפט המחוזי מרכז

11 ינואר 2009

ת"א 5625-08-07

אביעד נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 3344-09-07

עמוסי נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 1894-10-07

קנדל נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ

- כד. השימוש בתקנות הביטוח הלאומי אינו מאוזכר בפוליסה ואין כל הוראה המאמצת את אותן התקנות אל תוך הפוליסה.
- כה. המשיבות הפרו את חובת הגילוי המוטלת עליהן כמתחייב בסעיף 3 בחוק חוזה הביטוח.
- כו. התנהגות המשיבות עולה כדי הטעיה, האסורה בסעיף 55 בחוק חוזה הביטוח, מחמת אי גילוי פרטים מהותיים ומחמת העובדה, כי עסקינן בסייג שאינו מובלט באורח ברור וחד משמעי.
- כז. הנוק אותו חישובו המבקשים הוא הראוי להיתבע.
- כח. הפרשנות חמוצעת על-ידי המשיבות נדדה למחוזות רחוקים של כללי הפרשנות אך תוך התעלמות באופן מופגן מלשון הפוליסה.
- כט. משגם לשיטתן של המשיבות קיימות בפוליסה חוראות בלתי בהירות יש להפעיל את כלל הפרשנות נגד מנסח הפוליסה.

4. דיון והכרעה

- א. מושכלות ראשוניים הם, כי התובענה הייצוגית מהווה כלי משפטי, באמצעותו תובע ייצוגי מגיש תביעה בשם קבוצת נפגעים, בגין פגיעה בעלת מכנה משותף עובדתי או משפטי לכלל קבוצת הנפגעים, שבגינו כל אחד מחברי הקבוצה לא היה מגיש תביעתו. משכך, מכשיר התביעה הייצוגית מהווה, הלכה למעשה, אמצעי רב מעלה חמגן על

בית המשפט המחוזי מרכז

11 ינואר 2009

ת"א 5625-08-07

אביעד נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 3344-09-07

עמוסי נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בעמ

ת"צ 1894-10-07

קנדל נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ

האינטרס הציבורי של כלל חברי הקבוצה הנפגעת. המחוקק הסדיר את נושא התביעה הייצוגית בשנת 2006 בקובעו הסדר מפורט ואחיד בחוק התובענות הייצוגיות. תכלית החוק, כפי שעולה מסעיף המטרה, היא קביעת כללים אחידים בעניין זכות ההגשה וניהול של תובענות ייצוגיות, לשם שיפור ההגנה על זכויות. בכך קיזם המחוקק את זכות הגישה של הפרט לערכאות, אכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו וכן מתן סעד הולם לנפגעים תוך ניהול יעיל, חוגן וממצה של תביעות.

בבואנו לפרש את החוק יש להבטיח כי מכשיר התובענה ייצוגית לא ייחפך למכשיר של סחטנות במסווה החוק וכן שלא ישמש תובעים להגשת תביעות סרק או לחשיפת סודות מסחריים ואף כי לא ישמש כלי לניצול לרעה של חליכי משפט. בית המשפט העליון נדרש לסוגיה בעניין רע"א 45556/94 רמי טצת נ' אברהם זילברשץ, פ"ד מט(5) 774 (1996) (להלן: "עניין טצת"), בקבעו כי:

"...אין להרתיע תובעים תמימים משימוש בתובענה הייצוגית. יש לראות בה מכשיר משפטי-חברתי המגן על הפרט והכלל, יש להסעילו בגמישות וביעילות. יש להיזהר מחוסמת דרישות מקדמיות לאישורן של תובענות כייצוגיות, העוללות לסרבלין הליך במקום לייעלו...עם זאת, יש להבטיח כי התובענה הייצוגית לא תהפך למכשיר של סחטנות במסווה החוק. יש למנוע סחטנות בדמות התובענה הייצוגית (strike suit); יש להכיר בסכנה הטמונה בשימוש בלתי ראוי במכשיר של התובענה הייצוגית..."

כלל זה צריך לעמוד לנגד עיני בית המשפט המופקד על ניהול החליך, תוך שאין לשכוח, כי הליך התובענה הייצוגית ייחודי בכך שאין הוא מתברר בדרך חרגילה, אלא בשני שלבים: האחד - הליך האישור של התובענה כתובענה ייצוגית, הבורן את כשירותה להתברר ככזו. השני - דיון בתובענה לגופה. יש להקפיד שלא לרתום העגלה לפני הסוסים ולא לברר את התובענה לגופה בטרם הוכרע בשלב המקדמי, כי היא ראויח להתברר כתובענה ייצוגית בחתאם למבחנים שנקבעו בפסיקה. ראו למשל:

בית המשפט המחוזי מרכז

11 ינואר 2009

ת"א 5625-08-07

אביעד נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 3344-09-07

עמוסי נ' הסניקס הישראלי חברה לביטוח בעמ

ת"צ 1894-10-07

קנדל נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ

עניין טצת חנייל וכן עניין בשי"א (מחוזי - ת"א) 1328/05, בת.א. (מחוזי - ת"א) 6161/05
נפתלי לוי נ' סלקום ישראל בע"מ (טרם פורסם, ניתן ביום 13/12/2007), שם צויין:

"...הדיון בבקשה לאישור תובענה כייצוגית משמש כפרוודור
המוביל לטרקלין התובענות הייצוגיות, ונודעת לו חשיבות
המרכזית במניעת כניסתן של תובענות בלתי ראויות לטרקלין
זה..."

ב. השאלה העומדת לפתחנו היא האם לאור הוראות הדין ולאור לשון של הפוליסות
רשאיות המשיבות לחשב את תגמולי הביטוח המגיעים למבקשים ולשאר בני הקבוצה
אותה הם מבקשים לייצג, באופן בו הן מחשבות אותו חלכה למעשה מבלי שהנוסחה
מצוינת במפורש בפוליסות ובתחשב בטענתן כי די בכך שתדיבר "שיעור מתאים" או
דומה לו מופיע בפוליסה.
על-פניו, נראה כי התשובה לשאלה זו היא לכאורה שלילית.

ג. כן המפורסמות הוא, כי: "...פוליסת ביטוח היא חוזה, וליתר דיוק: מסמך מאשר
בדיעבד את נדיותה ואת תוכנו של חוזה ביטוח, ושמצרכים פרקטיים דינו, ככלל, כחוזה
... לפיכך פוליסת ביטוח כפופה, ככלל, לכללי פרשנותם הרגילים של חוזים..." (ע"א
4688/02 חזי כהן נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ, פ"ד נט(5) 26 (2005); ע"א 11081/02
דולב חברה לביטוח בע"מ נ' סיגלית קדוש (לא פורסם - ניתן ביום 25/06/2007) (להלן: -
"עניין קדושי").

וכדברי המלומדים דודי שוורץ וריבי שלינגר (דיני ביטוח (תשס"ח) 304-302 (להלן: -
"שוורץ ושלינגר")):

"...חוזה הביטוח איננו רק חוזה אחיד במובן זה שלצד
חחלש בעסקה אין יכולת לנהל משא ומתן על תנאי, והוא
מוכפף לתנאים המוכתבים לו על-ידי המבטח, אלא ברגיל,

בית המשפט המחוזי מרכז

11 ינואר 2009

ת"א 5625-08-07

אביעד נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 3344-09-07

עמוסי נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בעמ

ת"צ 1894-10-07

קנדל נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ

חזות הביטוח גם איננו טריוויאלי לקריאה, בשל אותם מונחים מקצועיים ודרכי ניסוח שגם מי שיעיין בהם ואיננו איש מקצוע, לא בהכרח יבינם נכונה. אך לא בכך מתייחד חזות הביטוח מחוזים צרכניים אחרים. חזות הביטוח מתייחד במיוחד בכך, שלהבדיל ממוצרים אחרים, שמי שרוכש אותם יכול לזהות על קנקנם, המוצר הביטוחי איננו מוחשי, והמבוטח בדרך כלל נעדר כישורים לעמוד על טיבו של אותו ממכר מופשט...".

(ראו גם: שחר ולר פירוש לחוקי החוזים – ביטוח (2005), 246 (להלן: "ולרי").

משכך, בבואנו לבחון את הפוליסות נודעת חשיבות עליונה – כבכל חוזה – ללשונו. עמד על-כך כבוד השופט י' דנציגר בעניין 5856/06 אמנון לוי נ' נורקייט בע"מ (לא פורסם – ניתן ניום 28/01/2008) (להלן: "עניין נורקייט").

"...על אף כללי הפרשנות שנקבעו בחלבת אפרופים ובהלכת ארגון מגדלי ירקות, מן הראוי כי במקום בו לשון החסכם היא ברורה וחד משמעית...יש ליתן לה משקל מכריע בפרשנות החסכם. עיקרון זה מקבל משנה תוקף שעה שלשון החסכם הנרורה וחד משמעית מתיישבת עם ההיגיון המשחרי הפשוט...".

זה המקום להעיר ולחאיר נקודה זו, אשר בתי משפט רבים נדרשים אליה חדשות לבקרים והיא סוגיית הפרשנות התכליתית של מסמכים. אין בכוונתי להכביר מילים בסוגיה זו, שכן כפי שיובהר להלן איני סבורה כי אך בסוגיה פרשנית עסקינן. אולם מאחר והצדדים נדרשו רבות לעניין זה, די לי אם אומר, כי קיימים מקרים לא מעטים בהם לשון המסמך ברורה ולא תהא תוחלת לניסיונות לקרוא בו דברים אשר אינם באים בו במפורש או המשתמעים ממנו באופן סביר. לאור החבנה והמוסכמה תבססית העומדת מאחורי עקרון חופש החוזים בשיטתנו, לא יהא זה מופרך לקבוע, כי הצדדים התכוונו בדיק למה שבחרו לחליל בחוזה שערכו. תא ותו לא. במקרים אלו, כל השאר הוא בבחינת חוכמה שלאחר מעשה, וקריאת בחוזה של דברים שלא נכללו בו בשם

בית המשפט המחוזי מרכז

11 ינואר 2009

ת"א 5625-08-07
אביעד נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 3344-09-07
עמוסי נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בעמ

ת"צ 1894-10-07
קנדל נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ

עקרון פרשני פלוני או הנחת יסוד משפטית אלמונית יחידודית לעובדות המקרהי מביאים את בית המשפט לתוצאה אשר לא תמיד יש בינה לבין החוזה קשר של ממש. בנקודה זו יפים דבריו של המלומד ישראל צינגלאוב במאמרו *פרשנות לגיטימית או התערבות המוגעת ביציבות המשפטית? גישת הפרשנות התכליתית על פרשת דרכים, הפרקליט נ (תשס"ח) 261*, אשר עומד על הבעייתיות של שימוש בפרשנות תכליתית ואיתנו 'התכלית האובייקטיבית של חוזה על-ידי בתי המשפט. לטענתו גישת זו עלולת להביא לתוצאות בעייתיות אשר אינם הולמים את התכלית החסכמית, מביאים לחוסר וודאות, פגיעה בעקרון החסתמכות ואף פגיעה באמינות בתי המשפט. והדברים עולים גם מהחלכה שנקבעה בעניין נורקייט.

בנסיבות אלו, דווקא העובדה, כי המשיבות מבקשות לעשות שימוש בפרשנות התכליתית על-מנת להצדיק את פרשנותן -- אשר אינה מתיישבת עם לשון הפוליסה, כפי שיובאר להלן, מוכיחה כי יש ממש בסכנות עליהן מתריע שם צינגלאוב במאמרו.

ד. ומכאן לענייננו - הסעיפים הרלוונטיים בפוליסות קובעים מפורשות (בנוסף זה או דומה לו), כי בכל מקרה של נכות חלקית וצמיחה של איבר בלתי נקוב: " **ישולם שיעור מתאים של סכום הביטוח המלא, לפי שיעור הנכות שייקבע על-ידי רופא החברה...** ". על חיגד זה שפכו הצדדים מילים רבות ועל גבו הדל נבנו תילי תילים של רעיונות ותיאוריות כאלו ואחרים שביקשו להתחקות אחר כוונות כמוסות ותכליות עלומות הטמונות בו. דא עקא, סבורתני, כי אין כל צורך להעמיק חקר מיוחד בביטוי זה. לדידי האמור בו ברור, בחיר ונחיר וחוא משתלב במנגנון הערכת התגמולים שישתלמו למבוטח בהיתן מקרה הביטוח, מנגנון אותו חתנו המשיבות והכתיבוחו למבקשים ולמבוטחיהן האחרים. על-פי מנגנון זה, לאחר שנקבע שיעור הנכות על-ידי רופא החברה ישולם בהתאמה הסכום היחסי מסכום הביטוח המלא. הא ותו לא!

בית המשפט המחוזי מרכז

11 ינואר 2009

ת"א 5625-08-07
אביעד נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 3344-09-07
עמוסי נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בעמ

ת"צ 1894-10-07
קנדל נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ

ה. המשיבות טוענות כי בביטוי "שיעור מתאים" כוונתן להתאמת הנכות לתקנות הביטוח הלאומי (ראו גם בחקירתו הנגדית של מר עמוסי - שורות 1-9 בעמ' 19 בפרוטוקול). הפכתי והפכתי בפוליסות ולא מצאתי בהן כל אזכור לשימוש בתקנות אלו כקנה מידה לחשוואח או להתאמה. כמו-כן לא נמצאה כל התייחסות, ולו ברמז, לכך כי מעבר לאמור בפוליסה, קיים מנגנון סתרים עלום אשר הנוסחה על-פיה הוא עובד ידועה רק למתי מעט במשיבות, ותוצאת הפעלתו קובעת את שיעור התגמול חסופי שישתלם למבוטח (אשר מתאפיין במאפיין אחד מובחן - והוא כי תתוצאה תהא לעולם נמוכה מהסכום שחיה משתלם למבוטח בחתאם למכפלה הישירה של אחוזי הנכות שנקבעו לו בסכום הביטוח המלא). נראה, כי המבוטח הסביר יכול לכאורה להבין ולפרש ביטוי זה שבפוליסות כמכוון לאותה מכפלה אחרונה זו מבלי שזו תוכפל במכפלות נוספות של מקדמי הפחתה כאלו ואחרים.

נראה, כי לכאן יפיה הדברים שחייטיב לסכם בלשונו הייחודית כבוד השופט חיים כהן בעניין ע"א 521/70 איזבלה (אהובה) גרינמלד נ' הסנה חברה ישראלית לביטוח בע"מ, פי"ד כה(2) 309 (1971):

"...אין זו הפעם הראשונה שנזדמן לי להעיר על לשון עלגים זו אשר חברה הביטוח מדברות בה; אף אם הן אינן מסוגלות עוד לסגל לעצמן לשון בני-אדם פשוטה ומובנת (ולא אע"ז להעלות על דעתי שישגלו לעצמן לשון תרבותית ומסוגנת), קשה להשלים עם העובדה שכופות הן את לשון הברברית גם על בערי חזיהם. ואולם מן הבחינה המשפטית, אין לו לשופט אלא מה שעיניו רואות בגוף הפוליסה, והוא יפרש את הדברים האמורים שם פשוטם כמשמעם; רק כשמתעורר ספק בדבר פירוש זה או אחר, יפרש את הפוליסה לטובת המבוטח ונגד חברת הביטוח שניסחה אותה..."

יודגש, כי גם המשיבות אינן כופרות בעובדות העיקריות שבבסיס הנקשה וכעיקר בטענה כי זכרה של הנוסחה הנסתרת לא בא בפוליסות שמכרו למבקשים.

בית המשפט המחוזי מרכז

11 ינואר 2009

ת"א 5625-08-07
אביעד נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 3344-09-07
עמוסי נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בעמ

ת"צ 1894-10-07
קנדל נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ

1. באי נוח המשיבות יצאו מגדרם על-מנת ליצור את הרושם כי הסוגיה נושא דיונו היא סוגיה פרשנית ותו לא. לשם הוכחת טענתן זו מקדישות הן לכך את חלק הארי של טיעוניהן וכחיווק לכך מביאות מספר רב של אסמכתאות בהן פירשו בתי משפט שונים את לשון המוליסה בהתאם לשיטתן. אין בידי לקבל טענות אלו. בתי המשפט אכן נזקקו מפעם לפעם לפרשנות הדיבר נושא דיונו במסגרת חליכים שהתנהלו לפניחם ואולם בבקשה חנדונה עלינו לבחון האם התנהלו חברות הביטוח, לכאורה, כראוי עת קבעו מנגנון לתשלום שאינו נזכר ואינו מובהר בפוליסה.

סבורתני, כי הדברים בסוגיה זו סוכמו כדבעי בסעיף 63 בעמדת היועץ המשפטי לממשלה, כהאי לישנא:

"...חברות הביטוח במסגרת תגובתן נדדו למחוזות רחוקים של כללי הפרשנות-האובייקטיבית הסובייקטיבית, התכליתית וכיוצ"ב. חברות הביטוח התעלמו באופן מופגן מלשון המוליסה, שכן על פי לשון המוליסה יש לשלם שיעור מתאים של סכום הביטוח המלא לפי שיעור הנכות שיקבע רופא החברה. אין במוליסה שימוש בשום מרכיב אחר מלבד סכום הביטוח המלא ואחוז הנכות שנקבע על ידי רופא החברה. לדידנו, די בלשון הברורה כדי להבין כי זו הפרשנות היחידה אשר יש לתת לנוסח המסקה שבמחלוקת..."

וכך מצינו בחוות הדעת שהוציא המפקח על הביטוח (בפסקה 9):

"... הוראות המוליסה קובעות במפורש כי ישולם שיעור מתאים של סכום הביטוח המלא, לפי שיעור הנכות שייקבע לפי רופא החברה; למיכך, סכום הביטוח במקרה דנן נקבע כמכפלה ביחס ישר של סכום הביטוח המלא בשיעורי הנכות שקבע רופא החברה, בלא שתוצאה זו תוכפל גם בשיעור המיצוי המרבי הקבוע בטבלה; מכפלה זו, והיא בלבד, מחוזה

בית המשפט המחוזי מרכז

11 ינואר 2009

ת"א 5625-08-07
אביעד נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 3344-09-07
עמוסי נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בעמ

ת"צ 1894-10-07
קנדל נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ

**את הפירוש שמתיישב עם לשון ההוראה האמורה בפוליסה,
כמו גם עם הגיונם של דברים... (ההדגשות במקור – א.ד.).**

וביחס לפרשנות המוצעת על-ידי חברת הביטוח נאמר בפסקה 15, כדלקמן:

**"...בנסיבות אלה, נקבע על ידנו כי בדרך פרשנות זו של
הפוליסה על ידי חברת הביטוח פעלה חברת הביטוח תוך
קיפוח זכויות המבוטחים, אי גילוי נאות והטעייה..."**

בשלב זה של חזיון סומכת אני את שתי ידיי על מילים אלו.

1. אגב אורחא יוזכר, כי המשיבות ביקשו שלא לייחס כל משקל לעמדת המפקח על הביטוח מאחר שהמשיבות ערערו על הכרעה זו לבית המשפט המחוזי בתל-אביב. אין צורך לקבוע מסמרות בסוגיית מעמדה של עמדת המפקח על הביטוח בענייננו, הגם שכבר נפסקה הלכה בענין מעמדן של הנחיות המפקח על הביטוח (רע"א 10641/05 הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ נ' חביב אסולין (לא פורסם) – ניתן ביום 04/05/2006); ע"א 9300/05 המפקח על הביטוח נ' יוסף קוסקוסי (לא פורסם) – ניתן ביום 18/02/2007); רע"א 9402/05 כלל חברה לביטוח בע"מ נ' מדינת ישראל המפקח על הביטוח (לא פורסם) – ניתן ביום 01/08/2006)) וככלל אימצו בתי המשפט את המדיניות בדבר מתן תוקף להנחיות המפקח על הביטוח למעט בנסיבות חריגות.

כך או כך – החלטה זו עומדת על רגליה שלא ואין צורך בביטוח זה או אחר מתוות-דעתו של המפקח על הביטוח על מנת להפיה חיים בחלטה זו.

אין גם בעובדה שהמשיבות נוחגות כמצוות המפקח מאז שנתן את חוות דעתו כדי לאיין את הבקשות שלפניי (וראו עניין ע"א 10262/05 אביב שירותים משפטיים בע"מ נ' בנק הפועלים בע"מ (לא פורסם) – ניתן ביום 11/12/2008) (להלן: "עניין אביבי").

בית המשפט המחוזי מרכז

11 ינואר 2009

ת"א 5625-08-07
אביעד נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 3344-09-07
עמוסי נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בעמ

ת"צ 1894-10-07
קנדל נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ

ח. גם לגופו של עניין אין ממש בטענה כי עסקינן אך בסוגייה פרשנית וגם לו זה אכן היה המצב – אין לומר, כי הפרשנות חראויח להתקבל היא זו אותה המשיבות מעלות על נס.

ודוק: גם אם הייתה מתקבלת טענת המשיבות, כי חביוטי "בשיעור מתאים" מצביע על חפנייה למסמך היצוני לפוליסה ולמזער – מלמד כי הכוונה איננה לחלק היחסי של אחוזי חכונות מן הסכום הכולל של הפוליסה, הרי שהעובדה כי ניתן לכארו באופן אחר, החולם את לשון הפוליסה, מצדיקה את דחייתה.

כבר נפסק בעבר, כי –

"... בעת פרשנותו של הוזה ביטוח יש להיעזר בכלל בדבר הפרשנות כנגד המנסח, ולפיו במקרה של ספק בדבר הפרשנות הראויה להוזה הביטוח, יש להעדיף את הפרשנות המובילה לזכאות המבוטח..."

(ע"א 5175/06 כלל חברה לביטוח בע"מ נ' שמעון אסרף (לא פורסם) – ניתן ביום 30/01/2008).

ועל כן –

"...אם יש בפוליסה תניה דו-משמעית, יש לפרשה כנגד המבוטח. הכלל בדבר פרשנותו של מסמך כנגד המנסח אכן מוצדק, בעיקר בפוליסות ביטוח, משום שאך לעתים רחוקות נושאים ונותנים הצדדים על תניותיהן. כאשר אדם נכנס להתקשרות ביטוחית, הפוליסה נשלחת אליו לרוב בדואר, ובדרך כלל כבר לאחר תשלום הפרמיה, ובכל מקרה התנאים בדרך כלל מוכתבים ומוכנים מראש..."

(ע"א 188/84 צור חברה לביטוח בע"מ נ' ברוך חדד, פ"ד (מ) 1 (1986) וראו בנוסף - ע"א 191/85 מדינת ישראל נ' חברת נוח שוסטר בע"מ, פ"ד (מב) 1, 573 (1988)

בית המשפט המחוזי מרכז

11 ינואר 2009

ת"א 5625-08-07

אביעד נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 3344-09-07

עמוסי נ' הפניקס חש"מ חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 1894-10-07

קנדל נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ

בעניין זה מזכירים שוורץ ושלינגר, כי :

"...תנאי מוקדם לתחולת כלל הפרשנות נגד המנסח היא עמימות טקסטואלית. העמימות תיבחן מנקודת מבטו של הקורא הסביר ולא מנקודת מבטו של המבטח. העמימות עשויה להתבטא במונח או במונחים רב משמעיים, המופיעים בהסכם הביטוח או במבנה הפנימי של ההסכם..." (שם, בעמ' 342).

וכי -

"...לכלל הפרשנות נגד המנסח יש פוטנציאל לעודד את המבטח לעמוד בחובת הגילוי המוטלת עליו..." (שם, בעמ' 347)

ודוק: שוורץ ושלינגר סוברים, כי עמימות החתנאה כשלעצמה מאפשרת לנטוש את הטקסט החוזי, ולעבור לניתוח ציפיותיו הסבירות של המבוטח על-מנת לחכרע לטובתו (שם, בעמ' 367; ולר בעמ' 263-266).

מן המקובץ עולה, כי גם לו הייתה מונחת בפנינו סוגיה פרשנית טהורה, וכאמור איני סבורה כי אכן זחו המצב בענייננו, הרי שעובדת עמידתן של המשיבות על הפרשנות המרעה עם המבוטח - הגם שהן הגורם שניסח את הפוליסות - מצדיקה לכאורה כי יוחל כלל הפרשנות נגד הנסח (contra preferentem) ותידחה הפרשנות המוצעת על-ידן תוך העדפת הפרשנות לה טוענים חמבקשים בבקשה נושא דיוננו.

ט. לא זו אף זו. לו סברו המשיבות באמת ובתמים, כי הביטוי "בשיעור מתאים" הוא בבחינת 'מושג שסתום' דרכו 'חודרותי' לפוליסה תקנות הביטוח חלאומי - מזה ונוסחת החישוב, בה עשו המשיבות שימוש בפועל - מזה, שומה היה עליהן לציין עובדה זו ברחל ביתך הקטנה וממילא - טענה זו אינה עולה בקנה אחד עם העובדה שעסקינן בחוזה ביטוח, שהוא אינו חוזה מסחרי גרידא.

בית המשפט המחוזי מרכז

11 ינואר 2009

ת"א 5625-08-07

אביעד נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 3344-09-07

עמוסי נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בעמ

ת"צ 1894-10-07

קנדל נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ

בזקנות הפיקוח, אשר תוקנו מכוח סעיפים 38 ו-39 בחוק הפיקוח, נקבע אילו פרטים חייבים לחיות מגולים בפוליסת הביטוח:

"...בפוליסה יצויינו לפחות כל אלה:

(...)

(3) תסיכון המבוטח וגבולות האחריות של המבוטח

(4) תנאים וסייגים לחבות המבוטח או לחיקפה..."

בסעיף 3 בחוק חוזה הביטוח נקבע כדלקמן:

"... תנאי או סייג לחבות המבוטח או לחיקפה יפורטו בפוליסה בסמוך לנושא שהם נוגעים לו, או יצוינו בה בהבלטה מיוחדת; תנאי או סייג שלא נתקיימה בהם הוראה זו, אין המבוטח זכאי להסתמך עליהם..."

שתי תוראות אלו גודרות בצוותא ודא את חובת הגילוי חללה על המבוטח. מקורה של חובה זו יכול להימצא גם בעקרון תום הלב הכללי שבדיני החוזים. על המבטחת מוטלת חובה פוזיטיבית לגלות למבוטח במסגרת הפוליסה כל פרט חיוני ובמיוחד לציין בהבלטה מיוחדת את גבולות האחריות של המבטחת ואת הסייגים לה, ככל שאלו קיימים. חובת הגילוי של המבוטח כלפי המבוטח כוללת שני מרכיבים: האחד, איסור להציג מצג שווא, קרי איסור על מתן תיאור מטעה של עסקת הביטוח וחשני חובת גילוי יזום קרי - חובה לנדב מידע גם מבלי שנשאל אודותיו. על היקפה של חובת הגילוי במסגרת הפוליסה עמד כבוד השופט אי רובינשטיין בעניין רע"א 4897/07 הראל חברה לביטוח בע"מ נ' צבי בן עדי (לא פורסם - ניתן ביום 09/03/2008) כחאי לישראל:

"...נהוג לראות את חוזה הביטוח כמחייב חובת גילוי מוגברת (fidei uberrimae) - "לא רק שנדרש מן הצדדים שימעלו בגילוי לב יותר מסוגי חוזים אחרים, אלא גם מקפידים אתם בכל הנוגע לדיוק ולדיוקנות בניסוח הדברים וכמובן גם

בית המשפט המחוזי מרכז

11 ינואר 2009

ת"א 5625-08-07

אביעד נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 3344-09-07

עמוסי נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בעמ

ת"צ 1894-10-07

קנדל נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ

בכבודם" ... אין צריך להכביר מלים על הרציונל לכך, שהוא דבר הלמד מעניינו ומן השכל הישר: אדם שם מבטחו הכלכלי המעשי לעת צורך או חלילה לעת משבר, ועל כן כדי שיומטר הגורם המבטח על התמונה להיות, כאמור חדה..."

חיבת נוסף של חובת הגילוי הוא החובה להבליט בפוליסה כל מגבלה, כאמור בעניין קדוש הניל:

"... לחובת הגילוי החלה על המבטח מבוה עקרונות כלליים מצטרפת חובה סטטוטורית מיוחדת להבליט מגבלות וסייגים לחבות המבטח. סעיף 3 לחוק חוזה הביטוח קובע, כי אין המבטח זכאי להסתמך על סייג להיקף חבותו, אם לא פירט אותו בפוליסה בסמוך לנושא אליו הוא נוגע, או שציון אותו בהבלטה מיוחדת. חובת הבלטת ההגבלות, כאמור, נקשרת לחובה לוודא שהמבוטח מודע לקיומן. מכוה פסיקת בית המשפט זה בפרשת ישר (עמ' 773) מוטלת אחריות אקטיבית על חברת הביטוח לוודא שהמבוטח מבין את שר הגבלות הכיסוי. עליה להסב תשומת לבו של מבוטח לתנאי הפוליסה בדרך שתחא מובנת לו, ולוודא כי הוא ער לכך שתוקפה חל רק בהתקיים אותם תנאים. הפרת חובה זו עלולה לחסום את זכותו של המבטח לטעון לקיומם של סייגים בשלב מאוחר יותר..."

על מהותה של חובה זו עמדו גם המלומדים שורך ושלנגר כדלקמן:

"...ככלל מוטלת על המבטח חובת גילוי קונקרטיית הכוללת בחובה את החובה לוודא שהמבוטח מודע להיבטים השונים של עסקת הביטוח. מבטח ייחשב למי שהסר את החובה, גם אם הייתה למבוטח אפשרות להתחקות על החיבטים השונים של עסקת הביטוח בעצמו...אם בדיני החוזים הכלליים יקשה על צד לחוזה...להימלט מהאשם הרובץ לפתחו, חדי בחובת הגילוי של המבטח בדיני הביטוח, אשם זה לא יעמוד למבוטח לרועץ, אלא הוא ייחנה ממשטר משפטי של אחריות כמעט מוחלטת של המבטח כלפיו..."

ומן הכלל אל הפרט. נראה כי בענייננו הימנעותן של חמשיבות מלפרט בפוליסה את

בית המשפט המחוזי מרכז

11 ינואר 2009

ת"א 5625-08-07
אביעד נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 3344-09-07
עמוסי נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בעמ

ת"צ 1894-10-07
קנדל נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ

מנגנון החישוב חנוסף והנסתר של תגמולי הביטוח באמצעות אותה נוסחה במקרה של נכות חלקית צמיתה באיבר אינה עולה, לכאורה, בקנה אחד עם חובת הגילוי המוטלת עליהן. גם אם הייתה מתקבלת גרסת המשיבות לגבי פרשנות הדיבר בפוליסות, הרי שלנוכח העובדה המוסכמת כי אין בהן כל זכר לנוסחת החישוב שבה הן עושות שימוש והעובדה כי אין בפוליסות כל הפניה לתקנות הביטוח הלאומי (או לנוהג העושה שימוש בהן), אינן עולות בקנה אחד, לכאורה, עם חובת הגילוי האמורה לעיל. במילים אחרות – המשיבות חוטאות לכאורה לחובת הגילוי בחימנעותן מלחשוף את השיטה האמיתית בה יחושבו תגמולי הביטוח, חגם שמדובר בנתון חשוב ומחוזתי בפוליסה, אם לא החשוב שבחם.

לא למותר להזכיר, כי פירוט הנוסחה היה אמור להיות גלוי ומפורט בפוליסות, וזאת לאתר קבלת אישורו של המפקח על הביטוח (כמצוות צו הפיקוח על עסקי ביטוח (תכניות ביטוח חדשות ושינוי תכניות), התשמ"ב-1981), וכזאת לא נעשה ואין תולק.

עוד יוער, כי העובדה שחמשיבות מקטינות את תגמולי הביטוח חמשתלמים למבוטחים באמצעות השימוש באותה נוסחה סותרת את הגולל על טענתן כי למבקשים לא נגרם נזק. משתוצאתו של החישוב הנקוט על-ידן הוא לעולם נמוך מחישוב החלק היחסי של הנכות מחסכום חמלא של הביטוח, אין לומר כי למבוטחים לא נגרם נזק, לכאורה, בעקבות הנקיטה בדרך זו.

לא זו אף זו. העובדה, כי חמשיבות נמנעו מלחכליל בפוליסה את עובדת השימוש באותה נוסחה עלומה ולפרטה, עולה לכאורה כדי הטענה של ציבור חמבוטחים.

בית המשפט המחוזי מרכז

11 ינואר 2009

ת"א 5625-08-07
אביעד נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 3344-09-07
עמוסי נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בעמ

ת"צ 1894-10-07
קנדל נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ

סעיף 55 בחוק הפיקוח אוסר על הטעיית המבוטח באשר לכל פרט המהותי לעסקת הביטוח:

- "... (א) מבטח או סוכן ביטוח לא יתאר תיאור מטעה עסקת ביטוח המוצגת לפני לקוח פלוני ולא יכלול תיאור מטעה בפרסום לציבור.
- (ב) לענין זה, "תיאור מטעה" - תיאור הניתן בעל פה, בכתב או בדפוס, שיש בו כדי להטעות בענין מהותי בעסקה; בלי לגרוע מכלליות האמור יראו עניינים אלה כמהותיים בעסקה...
- (2) מהותה של עסקת הביטוח, היקף הכיסוי הביטוחי, הסייגים לו והתנאים המוקדמים לקיומו..."

בענין ת"א (מחוזי - ת"א) 2668/99 בורובסקי דניאלה נ' מנורה בע"מ - חברה לביטוח (לא פורסם - ניתן ביום 16/06/2002) נקבע כדלקמן:

"...איסור החטעיה הוא חד וברור - כל תכליתו להבטיח את זכות המבוטח וחירותו לבחור את המוצר הביטוחי המתאים לו באמת. חירות לבחור - משמע, בחירה על בסיס מידע מלא ומבוסס. לאור מסגרת נורמטיבית זאת חלה על חברות הביטוח חובת זהירות מוגברת מסני הטעיית הלקוח. מכאן צומחת חובת גילוי מוגברת של חברות הביטוח. חוזה הביטוח מחווה דוגמה מובהקת לחוזים המחייבים דרגה גבוהה מן הרגיל של אמון, של גילוי ושל תום לב- הוזה אומר - "מירב הנאמנות" מחצדדים... (..)

כיום ניתן לאמר שהכלל הוא בבחינת caveat emptor - יזהר המוכר, בענייננו חל עקרון הגילוי ותום הלב על פיו חייב כל צד לחוזה הביטוח לגלות לצד האחר כל עובדה שיש בה כדי להשפיע על החלטתו, או לפחות על החלטת אדם סביר במצבו, אם להתקשר בחוזה אם לאו ובאילו תנאים..."

בית המשפט המחוזי מרכז

11 ינואר 2009

ת"א 5625-08-07
אביעד נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 3344-09-07
עמוסי נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בעמ

ת"צ 1894-10-07
קנדל נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ

מן האמור לעיל עולה, כי מקום שחברת הביטוח ערוה לכך שעלול לחיוצר פער בין הכנתו של המבוטח וכוונתו לבין תוצאותיו של אירוע הביטוח על-פי הפוליסה, קמה חובת גילוי יזומה מצדן: עליהן לחסב את תשומת ליבו של המבוטח, כאשר אי-גילוי הפרטים החסרים עלול לחיחשב כמצג-שווא.

נראה, כי בענייננו נמנעו המשיבות, לכאורה, מלגלות גילוי מלא באשר להיקף הכיסוי הביטוחי. זאת הן באשר לאי הציון בגוף הפוליסה לגבי שיטת הישוב תגמולי הביטוח, הן באשר להסתמכות על הדיבר הכוללני "שיעור מתאים" כציוור להכנסת נוסחה לחפחתת התגמולים ובכך הטעו, לכאורה, את המבקשים ומבוטחים אחרים.

וידגש - מהאופן שבו הוצגה רשימת הנכויות בפוליסה וחתגמולים בגינן עולה כי ישולמו למבוטח תגמולי ביטוח באופן פרופורציונאלי לסכום הביטוח המלא במצב של נכות חלקית-צמיתח בחתאם לקביעת רופא החברה. אי הגילוי בפוליסת הביטוח במובן זה שאופן החישוב שונה וכרוך בחפעלת נוסחה חשבונאית נוספת, חמביאה לחפחתת חתגמולים באופן משמעותי, עונה לכאורה על החגדרה של תיאור מטעה בהיקף הכיסוי הביטוחי. המשיבות גרמו באי הגילוי לכך שהמבקשים לא ידעו על כי לא די לגישתן בקביעת רופא החברה לגבי גובה הנכות שלהם ואולי גם לא ידעו כי הם רשאים לדרוש או לתבוע את זכויותיהם מאת המשיבות וקיבלו את חישוביהן בכחינת "כזה ראה וקדש".

בנוסף אני סבורה, כי אין ממש בטענת המשיבות, כי עילת החטעיה היא למעשה פגם ברצון ועל-כן היא עילה טרום חוזית שמקומה לא יכירנה בתובענה נושא דיוננו. סעיף 108 בחוק הפיקוח קובע ברחל ביתך חקטנה:

"... דין נזק שנגרם לאדם על ידי עבירה על חוראות סעימים 55 עד 59 בדין נזק שמותר לתבוע עליו סיצויים על פי דיני הנזיקין..."

בית המשפט המחוזי מרכז

11 ינואר 2009

ת"א 5625-08-07
אביעד נ' מנורה תברה לביטוח בע"מ

ת"צ 3344-09-07
עמוסי נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בעמ

ת"צ 1894-10-07
קנדל נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ

לשון הסעיף ברורה ולא ניתן ללמוד ממנה, כטענת המשיבות, כי לא ניתן לתבוע בגינח פיצוי כספי בגין אי הגילוי או ההטעיה. בחקשר זה מקובלים עלי דבריו של חמלומד ירון אליאס בספרו "דיני ביטוח" (2002) בעמ' 116:

"...תיאור מטעה של עסקת הביטוח מהווה אפוא עוולה. יש יסוד להניח, אמנם, כי ניתן היה להגיע למסקנה זו גם בלעדי תוראת סעיף 108 לחוק הפיקוח, שכן בחסרת איסור ההטעיה יש משום חיפר חובה חקוקה, המהווה עוולה כשלעצמה, אולם סעיף 108 לחוק הפיקוח בא לסלק ספקות אפשריים בשאלה זו..."

ואידך זיל גמור.

ב. המשיבות טענו, כי לא קיים קשר סיבתי בין החטעיה לבין הנוק, אשר לקיומו התכחשו. אין בידי לקבל את טענתן.

סבורתני, כי בענייננו קיים לכאורה קשר סיבתי בין חעוולות המיוחסות למשיבות לבין חנוק חנטע (תשלום מופחת של תגמולי ביטוח בגין אירוע תאונתי) ואין צורך לחכביר עוד מולים בסוגיה זו.

ג. למעלה מן הצורך ובשולי הדברים יצוין כי בחוות דעתו של המפקח על הביטוח חוצע (בסעיף 56), כי בכל מקרה בו נקבעים אתווי נכות הפחותים משיעור חתגמול המקסימאלי, זכאי חמבוטח לקבל תגמולי ביטוח בסכום שיחושב בחתאם לשיעור נכותו מתוך סכום חביטוח חמלא, ובלבד שלא ישולם לו שיעור חעולה על חשיעור חמקסימאלי חנקוב בטבלח לאותו איבר. סבורתני, כי חצעה זו ראויח וחגייונית היא וטוב יעשח הרגולטור אם יפעל לתיקון לשונן של חפוליסות בחתאם על מנת למנוע עיוות דין בחקרים מסוימים (חגם שאלו אינם רלוונטיים למבקשים דכאן).

בית המשפט המחוזי מרכז

11 ינואר 2009

ת"א 5625-08-07

אביעד נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 3344-09-07

עמוסי נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בעמ

ת"צ 1894-10-07

קנדל נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ

התנאים לאישור תובענה ייצוגית בחוק תובענות ייצוגיות

יד. חוק תובענות ייצוגיות מתיר בסעיף 2 בתוספת חשנייה לחגיש תובענה ייצוגית נגד מבטח ומתווה בסעיף 8(א) את הדרך לאישורה של תובענה כתובענה ייצוגית כדלקמן:

"... (א) בית המשפט רשאי לאשר תובענה ייצוגית, אם מצא שהתקיימו כל אלה:

- (1) התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה לטובת הקבוצה;
- (2) תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין;
- (3) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת; הנתבע לא רשאי לערער או לבקש לערער על החלטת בענין זה;
- (4) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בתום לב..."

סעיף 4 בחוק קובע מי רשאי לחגיש בקשה לאישור תובענה ייצוגית וכשם מי -

"... (א) אלה רשאים לחגיש לבית המשפט בקשה לאישור תובענה ייצוגית כמפורט להלן:

1. אדם שיש לו עילה בתביעה או בענין כאמור בסעיף 3(א), המעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל החברים הנמנים עם קבוצת בני אדם - בשם אותה קבוצה..."

סעיף 8(א) וסעיף 4 בחוק מונים, הלכה למעשה, רשימה של תנאים חצריכים להתקיים על מנת שבית המשפט יאשר תובענה כתובענה ייצוגית. כך, על המבקש לשכנע את בית

בית המשפט המחוזי מרכז

11 ינואר 2009

ת"א 5625-08-07
אביעד נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 3344-09-07
עמוסי נ' תפניקס הישראלי חברה לביטוח בעמ

ת"צ 1894-10-07
קנדל נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ

המשפט כי תביעתו הוגשה בתום לב, כי מדובר בדרך היעילה וההוגנת להכרעה בסוגיה שבמחלוקת וכי הייצוג של שאר חברי הקבוצה הוא הולם.

לפי סעיף 4(א)1 בחוק תובענות ייצוגיות, רשאי להגיש בקשה לאישור תובענה ייצוגית רק מי "שיש לו עילה בתביעה" באחד העניינים המפורטים בתוספת השנייה לחוק. כאשר אחד מיסודות העילה הוא נזק, "די בכך שהמבקש יראה כי לכאורה נגרם לו נזק" (סעיף 4(ב)1 בחוק). בשלב זה, אין צורך להראות נזק שנגרם לכאורה לכל חברי הקבוצה.

חמבקש לחגיש תובענה ייצוגית נדרש לחוכיח את עילת תביעתו באופן לכאורי. דרישה זו מעוגנת כיום בסעיף 8(א)2 לחוק, הדורש מן המבקש לחוכיח כי "יש אפשרות סבירה" שאותן שאלות מהותיות של עובדה או משפט, המשותפות לכלל חברי הקבוצה, תוכרענה בתובענה לטובת הקבוצה, וברור כי הדבר כולל, בראש ובראשונה, את עילת התביעה האישית. יוצא מכך, כי אין להעמיד דרישות מחמירות מדי לענין מידת השכנוע בקיומה של עילה לכאורה, על מנת שלא לגרום לחתמשכות השלב המקדמי, וכדי לא להרתיע תובעים ייצוגיים פוטנציאליים (ראו: עניין בשייא (מחוזי – ת"א) 1895/05 אמיר שהי נ' תדידאן מוצרי צרכיה בע"מ (לא פורסם) – ניתן ביום 14/02/2008)).

בעניינו התגברו המבקשים על אבן נגף זו, שכן חוכת לכאורה כי נגרם להם נזק בעקבות שיטת חישוב תגמולי חביטוח שחנהיגו המשיבות באמצעות אותה נוסחת הפחתה.

טו. דרישה נוספת הכלולה בסעיף 8(א)1 חנייל, שאף היא רלוונטית לעניינו, טומנת בחובה את החובה, כי התובענה מעוררת שאלות של עובדה או משפט, המשותפות למבקש וליתר חבריו לקבוצה. באשר לתנאי זה, נקבע, כי אין לפרשו כדורש זהות מוחלטת בכל השאלות הטעונות הכרעה, ודי בכך שהשאלות העיקריות, העומדות במוקד הדיון, הן משותפות. מלשון הסעיף נלמד גם, כי אין הכרח השאלות תהיינה משותפות הן מבחינה עובדתית, הן מבחינה משפטית.

בית המשפט המחוזי מרכז

11 ינואר 2009

ת"א 5625-08-07
אביעד נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 3344-09-07
עמוסי נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בעמ

ת"צ 1894-10-07
קנדל נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ

אליבא דמבקשים נדון בעניינו מצב בו ביחס לחלק מרכיבי התביעה, קיימת שונות בין חברי הקבוצה, באשר לכל אחד מחברי הקבוצה נגרמו נכויות שונות באיברים שונים. יחד עם זאת, המרוקק חיה ער לאפשרות בה קיימות שאלות משפטיות או עובדתיות משותפות לכל חברי הקבוצה – אך קיימות במקביל גם שאלות נפרדות ביחס לחברים בקבוצה (ראו למשל סעיף 20 בחוק). כלומר, החוק מכיר באפשרות כי תוכר כתביעה ייצוגית גם תביעה בה נוקיהם של חברי הקבוצה אינם זהים, וחוא אף קבע מנגנון לניהול תובענה כזו.

על נקודה זו עמד המלומד אלון קלמנט במאמרו *קווים מנחים לפרשנות חוק התובענות הייצוגיות, התשס"ו-2006*, הפרקליט מייט (תשס"ו) 131, 141 :

"...מובן שבכל תובענה ייצוגית תיתכנה שאלות שאינן משותפות לכל חברי הקבוצה המיוצגת. בדרך כלל תהיינה השאלות המשותפות קשורות לאחריותו של הנתבע, ואילו חסעדים הנתבעים על ידי כל אחד מהתובעים יהיו שונים. לכן ברור כי חשונות בסעדים אינה יכולה, כשלעצמה, לעמוד בדריכה של התובענה לאישור כייצוגית..."

גם במקרה הנדון מדובר בשאלה בסיסית זחה המשותפת לכל חברי הקבוצה ועניינה- הלגיטימיות של השימוש במנגנון חישוב תגמולי הביטוח בו נקטו המשיבות, מבלי שזה פורט בפוליסות. העובדה, כי לכל מבוטח נותר נזק שונה והוא זכאי לתגמולי ביטוח בשיעור שונה אינה מעלה ואינה מורידה ועל-כן יש לומר כי הבקשה בעניינו הולמת את התנאי הנקוב בסעיף 8(א)(1) בחוק.

בנסיבות אלו ניתן גם לקבוע, כי התובענה הייצוגית היא הדרך הראויה וההולמת ביותר לבירור השאלות שבמחלוקת ובוודאי שיש לבכרה על-פני בירור תובענות אינדיבידואליות אשר ירבו התדיינות-מוזה וימשיכו את המצב חלא ראוי של ריבוי פסיקות מנוגדות, כפי שמתקיים בפועל כיום (והאסמכתאות המנוגדות שהביאו חצדים מלמדות על כך היטב) - מזה. בנסיבות זן קיים אינטרס צרכני וציבורי מובחן לאכיפת חוראות החוקים שבגדרם

בית המשפט המחוזי מרכז

11 ינואר 2009

ת"א 5625-08-07

אביעד נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 3344-09-07

עמוסי נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 1894-10-07

קנדל נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ

הוגשו התובענות הייצוגיות, על מנת להרתיע מפני הפרת החוק, ולמנוע שימוש לרעה, לכאורה, בכוח הרב הנתון בידי חברות הביטוח – גופים בעלי עוצמה כלכלית מרובה כלפי המבוטחים שנפגעו בגופם ובמקרים רבים – גם ביכולתם להתפרנס (ראו: עניין רייכרט, פסקה 8 בפסק הדין; עניין טצת, פסקה 7 בפסק הדין).

טז. המבקשים זן עומדים גם בתנאי הנקוב בס"ק 8(א)(3) בחוק, הוא תנאי הייצוגיות. בעניין זה נקבעו כבר הדברים חיפים גם לענייננו, כי –

"...תובענה ייצוגית חדלה להיות חיזיון נפרץ במחוזותינו והגשתה הפכה זה מכבר להליך שכיח בבתי המשפט. לא אחדש, איפוא, דבר אם אומר כי הגורם הדומיננטי בתביעה הייצוגית הינו הפרקליט המנהל את התובענה, כלפיו מופנית הדרישה לייצוג חולם. במקרה דנן נחה דעתי, והמשיבה לא תחלוק על כך, כי עסקינן בפרקליטים מוכשרים ומוססים אשר יש בכוחם לנהל את התובענה בדרך הראויה והנכונה..."

(ת"א (מחוזי - ת"א) 2695/04 נהור רונן נ' הכשרת הישוב חברה לביטוח בע"מ (לא פורסם – ניתן ביום 25/11/2007)).

לא מצאתי, כי קיים בעניינינו בסיס לסבור ולהאמין שחמבקשים או מי מבאי-כוחם לא ייצגו נאמנה, באופן חולם, בתום-לב וכראוי את עניינם של חברי הקבוצה.

5. סיכום

לנוכח כל האמור לעיל, הבקשה להגשת תובענה ייצוגית מאושרת בהתאם לעילות, הסעדים והתנאים המפורטים בהחלטה זו.

בית המשפט המחוזי מרכז

11 ינואר 2009

ת"א 5625-08-07

אביעד נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 3344-09-07

עמוסי נ' חפניקס הישראלי חברה לביטוח בעמ

ת"צ 1894-10-07

קנדל נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ

על-פי דרישת סעיף 14 בחוק תובענות ייצוגיות, נקבע כי:

א. הגדרת הקבוצה התובעת היא כל מי שרכש פוליסה לביטוח נכות תאונתית של המשיבות וקיבל בשנים הרלוונטיות תגמולי ביטוח שאינם שווים למכפלת הנכות החלקית והצמיתה שנקבעה על ידי רופא של חברת הביטוח בסכום הביטוח המקסימאלי.

ב. זהות התובעים המייצגים ובא-כוחם חס כמפורט בכותרת להחלטת זו.

ג. עילות התובענה הן כמפורט בסעיף 3 (ז)(1)-(4) לעיל.

ד. השאלות של עובדה ומשפט המשותפות לחברי הקבוצה הן האם המשיבות, אשר מנפיקות למבוטחיחן פוליסות לביטוח נכות תאונתית, רשאיות שלא לשלם למבוטחיחן תגמולי ביטוח על-פי מכפלת שיעור הנכות שנקבעה ע"י רופא החברה בסכום הביטוח המרבי כפי שנקבע בפוליסות והאם השימוש שהן עושות בנוסחה אשר מקטינה את שיעור תגמולי הביטוח - מבלי שיזכרה בא בפוליסות חנדונות - הוא ראוי או שמה מדובר בהפרה של חובת חגילוי, הטעייה וחוסר תום לב.

ה. הסעדים הנתבעים חס כמפורט בסעיפי משנה 3(ז)(5) לעיל.

ו. בא כוח המבקש ידאג לפרסום חודעה על אישור התובענה הייצוגית, כאמור בסעיף 25 בחוק תובענות ייצוגיות. חודעה זו תכלול את הפרטים הנדרשים על פי סעיף 14(א) בחוק, בהתאם להחלטה זו. טיוטת ההודעה תוגש לבית המשפט לאישור בתוך 14 יום (כנדרש על פי סעיף 25(ד) בחוק). החודעה תפורסם בעיתונים "ידיעות אחרונות", "מעריב" ו"הארץ", והמשיבות תשאנת

בית המשפט המחוזי מרכז

11 ינואר 2009

ת"א 5625-08-07
אביעד נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 3344-09-07
עמוסי נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ

ת"צ 1894-10-07
קנדל נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ

בהוצאות הפרסום בחלקים שונים. עותק של ההודעה, לאחר פרסומה, ישלח למנהל בתי המשפט לשם רישומה בפנקס (סעיף 25(ו) בחוק).

ז. המשיבות תגשוה כתבי הגנה בתוך 30 יום.

ח. כל משיבה תשא בשכ"ט ב"כ המבקשים בשלב זה כסך 15,000 ₪ בתוספת מע"מ כחוק.

חמזכירות תשלח העתק החלטת לב"כ הצדדים באמצעות הדואר, ותזמן אותם לקדם משפט בתובענות עצמו ליום 24.02.2009 בשעה 12:00. כמו-כן תשלח חמזכירות העתק החלטת זו למנהל בתי המשפט לשם רישומה בפנקס התובענות הייצוגיות.

ניתנה היום, ט"ו טבת תשס"ט, 11 ינואר 2009, בהעדר הצדדים.

אסתר דודקביץ, שופטת

הוקלד על ידי .....